GEMEENTE **NOORDENVELD**

Aan de gemeenteraad

Agendapunt: 5.3/22122021
Zaaknummer: 26634

Roden, 7 december 2021

Onderwerp
Vaststellen verordening en startnotitie Participatie

De gemeenteraad wil kaders geven aan het gemeentelijk participatiebeleid middels een verordening participatie en als vertrekpunt en denk- en handelingskader een startnotitie participatie.

Programma:
Bestuur en Samenleving

In behandeling bij:
Henk Huttinga (Griffier) en Jeroen Luring (Beleidsmedewerker)

Portefeuillehouder:
Burgemeester K. Smid

Gevraagd besluit:
1. Vaststellen Verordening participatie Gemeente Noordenveld 2022
2. Vaststellen Startnotitie Participatie Gemeente Noordenveld 2022

Participatie:
De gemeenteraad, het college en de organisatie van de gemeente Noordenveld willen echt werk gaan maken van participatie, zoals dat anno 2021 van groot belang is voor hoe een gemeente wordt bestuurd en de lokale samenleving op goede wijze wordt betrokken, welke mee daardoor gestalte krijgt in haar ontwikkeling. Participatie is een wezenlijk onderdeel van een planvorming- en besluitvormingstraject dat daar om vraagt en geschikt voor is. Hoewel zeer belangrijk, vervangt participatie echter nimmer de finale besluitvorming zelf. Participatie vormt een belangrijk en zwaar meewegend onderdeel binnen het afwegingen kader. Het per traject verantwoordelijke bevoegde gezag binnen het gemeentebestuur, zal in principe ook het uiteindelijke besluit nemen. Bij grotere en meer kader-stellende zaken zal dat veelal de Gemeenteraad zijn. Het College van Burgemeester en Wethouders zal dat doorgaans zijn bij daartoe vanwege wetgeving aangewezen zaken of wanneer het daartoe is gemandateerd.

Om kaders mee te geven aan het voorgenomen beleid is het noodzakelijk dat er een participatieverordening wordt vastgesteld. De voorgestelde tekst van de beoogde verordening is gebaseerd op het recentste model van de VNG.

Om goed van start te gaan met het werk maken van participatie is het van belang een aantal belangrijke zaken op een rij te zetten. Daartoe dienst de startnotitie participatie die middels het

voorgestelde raadsbesluit wordt vastgesteld.

Financiën
De hiermee gepaard gaande kosten betreffen voornamelijk de (reguliere) personele uren van de hierbij betrokken medewerkers.

Inclusie
De intentie van dit raadsvoorstel en besluit is juist in beginsel niemand van participatie uit te sluiten.

Nadere onderbouwing
De raad is voornemens jaarlijks middels de Lange Termijn Agenda (LTA) één a twee belangrijke onderwerpen/thema's/voorgenomen besluiten, met een behoorlijke impact op de Noordenveldse samenleving of een deel daarvan, voor te bereiden middels en te onderwerpen aan een participatietraject met de gemeenteraad als initiator.

Zowel het rekenkamerrapport alsook het inwoners manifest vormen een goede aanleiding om werk te gaan maken van een werkbaar en transparant participatiebeleid dat als doel heeft samenleving en gemeente beter op elkaar te laten aansluiten.

Uit het inwonersmanifest "tegenstellingen overbruggen", dat inhoudelijk is betrokken bij de opstelling van de voorliggende startnotitie, kwam o.m. naar voren dat participatie geen af te vinken agendapunt moet zijn maar de basis moet vormen voor een traject. Het is meer dan een verplichting vanuit wet- of regelgeving en mag niet blijven steken in het overhevelen van verantwoordelijkheden naar de inwoners. Daarom is het noodzakelijk dat het participatief denken in de gemeentelijke organisatie zowel ambtelijk als bestuurlijk wordt ingebed en geborgd, door er structureel aandacht voor te vragen. Daarbij is het van belang dat er iemand hoog in de gemeentelijke organisatie verantwoordelijkheid voor draagt. Uiteindelijk is natuurlijk het politieke gemeentebestuur er in het besluitvormingsproces eindverantwoordelijk voor.

De Rekenkamercommissie van de gemeente Noordenveld heeft onderzoek gedaan naar de wijze waarop de gemeente haar beleid ten aanzien van overheidsparticipatie in de praktijk heeft vormgegeven. In Noordenveld, zo wordt geconcludeerd, is aandacht voor overheidsparticipatie. Wel blijkt uit het onderzoek dat er in de Noordenveldse organisatie onduidelijkheid bestaat over de definitie van overheidsparticipatie. Uiteindelijk draait overheidsparticipatie om het feit dat de gemeente wil aansluiten op de samenleving.

De samenleving is zeer pluriform van aard. Daar past ook een pluriforme participatieve houding bij. Door oog te hebben voor de verschillende vormen en dynamieken, kan flexibel ingespeeld worden op de energieke samenleving en kan daarin zoveel mogelijk maatwerk geleverd worden. Verder is participatie een begrip dat zich voortdurend verder ontwikkeld en een dynamisch karakter kent.

Een actueel voorbeeld daarvan is het belang van participatie binnen de kaders van de aanstaande Omgevingswet. Deze wet verplicht de raad participatietrajecten, die onder zijn

reikwijdte vallen, actief te monitoren. De wet stelt niet een nieuwe trend m.b.t. participatie vast, maar integreert eerder het instrument participatie als een wezenlijk onderdeel en instrument om het omgevingsbeleid veel meer een samenlevingszaak te maken.

Bij de start van een participatieproces/traject is het van groot belang eerst het gewenste participatieproces te definiëren en zo nodig vast te stellen. Dat proces begint doorgaans met een initiatief / beleidsvoornemen / programmatisch idee / concept collegevoorstel / concept raadsvoorstel, waaruit (diverse) consequenties voortvloeien wanneer het tot uitvoering wordt gebracht. Daartoe zal in de tijd hiervoor en/of hierna een participatietraject worden doorlopen. Het moment van aanvang van het participatietraject hang o.m. van het type onderwerp en het meest geschikte inhoudelijke stadium af, maar bij voorkeur zo vroeg mogelijk. Het hiervoor beschrevene geldt zowel voor raad, college als organisatie, ook al trekken ze niet in alle processen samen of parallel op.

De gemeenteraad wil gezien het voorgaande, maar ook vanwege zijn intrinsieke motivatie en behoefte meer duidelijkheid en transparantie aan te brengen in hoe met participatie wordt omgegaan, kaders geven aan het gemeentelijk participatiebeleid middels een verordening participatie, waarbij als vertrekpunt en denk- en handelingskader de voorliggende startnotitie participatie wordt gehanteerd.

Na de vaststelling van de verordening en de startnotitie zal middels een nog te vervaardigen stappenplan een hanteerbaar, volgordelijk werkschema worden gemaakt, aan de hand waarvan de raad en/of de organisatie een vast stramien aan stappen kunnen doorlopen. Dit zorgt ook voor de nodige duidelijkheid vooraf.

Daar waar sprake is van participatie in het kader de omgevingswet, zoals bij de omgevingsvisie, het omgevingsplan en een omgevingsvergunning, zal tevens gebruik gemaakt kunnen worden van de matrix uit de Toolkit Participatie Omgevingswet van de Werkgroep Participatie, Omgevingsplatform Drenthe. Dit stuk is bijgevoegd ter inzage.

Ter inzage liggende stukken

1. De verordening Participatie Gemeente Noordenveld 2022
2. Startnotitie Participatie Gemeente Noordenveld 2022
3. Inwoners manifest “tegenstellingen overbruggen”
4. Verslag gesprek delegatie indieners Manifest met delegatie raadswerkgroep participatie
5. Rekenkamercommissie rapport “Natuurlijk Samen”
6. Matrix m.b.t. de Omgevingswet van de Werkgroep Participatie, Omgevingsplatform Drenthe
7. Matrix m.b.t. de Omgevingswet, uittreksel m.b.t. de belangrijkste onderdelen
8. Stappenschema, verbeelding van het participatietraject

Het Presidium van de gemeente Noordenveld,

Henk Huttinga, griffier Klaas Smid, voorzitter

No: 5.3/22122021

Onderwerp: Vaststellen verordening en startnotitie Participatie

De Raad van de gemeente Noordenveld,

gelezen het voorstel van het Presidium: 7 december 2021;

gelet op de bepalingen van de Gemeentewet,

B E S L U I T

1. Vaststellen Verordening participatie Gemeente Noordenveld 2022
2. Vaststellen Startnotitie Participatie Gemeente Noordenveld 2022

Roden, 22 december 2021

De Raad van de gemeente Noordenveld,

Henk Huttinga, griffier Klaas Smid, voorzitter